UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Ob quas causas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-78172

Visual Library

*n.*17.*n.*11. citans Val. Reginald. Sà, aliósque, & nos *supra*, cùm de commutatione voti : quia tunc redditur Deo, quod æquè illi gratum est, ipsúmque opus æquale, vel melioris bonitatis satis causa sufficiens est commutandi. In minùs nullo modo potest, quia ad hoc requiritur potestas jurisdictionis, ut mox *n.* 11. dicam, & *infrà*, cùm de commutatione voti.

Dixi (juramentum soli Deo præstitum) nam non ita in juramentis homini principaliter factis, quia non æquè gratum est homini bonum æquale, vel melius: nam proprietas in eadem specifica forma, quâ res promittitur, est juramentum implendum à jurante. Sed de hac re iterum dicetur, cùm de voto recurret sermo *cap.* 16. §. 5. *à num.* 5. & *cap.* 17. ubi consilium quoddam afferam de juramento homini minùs principaliter facto, sive acceptato, sive non acceptato.

Quæ Iuramenta.

6. Omnia ea, quæ possunt à Superiore habente potestatem relaxari, multò magis possunt ab eodem commutari : vide quæ dixi §. *præcedenti*, *n.* 2. solùm igitur hîc quærendum esset, an juramenta pœnalia, & conditionalia possint commutari ab Episcopo, vel privilegiatis, etiamsi sint de materia Summo Pontifici reservata : sed quia nos *supr.* §. 3. *n.* 7. probabile putavimus, illa quæque juramenta per se stantia non esse reservata, ideo multò magis reservata non erunt, quando sunt conditionalia, vel pœnalia ; quare poterunt à prædictis commutari.

Ob quas causas.

7. Ut superior possit juramenta homini præstita commutare, sufficiunt eædem causæ, quæ sufficiunt ad dispensandum, §. *præcedente* : & illæ, illisque sub conditionibus requiruntur hîc, quæ ibi. Usi autem commutentur hæc juramenta soli Deo facta, quæ votis, ut sæpe dictum est, æquivalent, cujus ponderis causæ requirantur, hîc supereſt breviter explicandum.

8. Præmitto autem primò, licitè posse ab habente potestatem commutari juramentum, non solùm in bonum majus, vel æquale, sed etiam (licèt existente causa, ut mox *n.* 11. dicam) in minus, atque hoc regulariter esse licitum, quoties habet quis potestatem commutandi vota, vel juramenta : ita Arag. 2. 2. *q.* 88. *art.* 12. citans Cordub. *in summa, de casib. q.* 189. & 190. Tol. Sà, Less. Sayrus, aliique apud Sanch. mox citand. *n.* 1. Ratio est, quia alioquin illa potestas frustratoria esset, nam, ut commutetur votum, vel juramentum in bonum majus, sufficit probabiliter propria authoritas, ut modò diximus *n.* 5. quare, si facultas cómutandi aliquid tribuit, tribuit in minùs. Adde aliqua jura apud eundem Arag. addè & ipsam praxim.

9. Scio Sanchez *lib.* 4. *in Dec. c.* 50. *n.* 4. & alios omnino velle, ut commutatio etiam ab habente potestatem semper debeat expediri, vel in æquale, vel in quasi æquale, quia commutatio ex ex D. Thoma *in* 4. *dist.* 38. *q.* 1. *art.* 4. *quæst. ult. in corpore*, est veluti contractus inter commutantem nomine Dei, & ventem : at contractus permutationis debet æqualitatem habere. Sed fortasse Sanch. intelligit non posse ita in minus, ut moraliter æquivaleat dispensationi : non enim esset licita commutatio, si jejunium, v. g. commutaretur in unum Ave : fateor enim debere adesse aliquam proportionem inter rem juratam, & materiam suppositam, ne scilicet commutatio in dispensationem, quæ majorem requiri potestatem, transeat : id quod videtur Sanchez notasse per illud (quasi) Ad rationem ex Divo Thoma patet responsio, quia in mero contractu permutationis non intercedit potestas jurisdictionis, ut intercedit in casu nostro, nam propterea aliquid plus est casui nostro concedendum.

10. Præmitto secundò, ut fiat licitè & validè commutatio in majus, nullam requiri causam ; & in æquale satis levem, cùm ipsa bonitas operis causa sit sufficiens : ita Car. Pal. *tom.* 3. *d.* 2. *de voto*, *p.* 15. *n.* 7. & 8. at ut fiat in minùs requiri causam, ita, ut nec licitè, nec validè sine causa expediatur : ita Sanch. *lib.* 4. *in Dec. c.* 19. *n.* 4. Ratio est, quia tunc admiscetur aliqua dispensatio, ad quam semper requiri causam *supra* diximus.

11. Dictum est *num.* 8. (ab habente potestatem) quia nullus potest sibi ipsi in minus commutare suum votum Deo præstitum. Ratio est eruenda ex dictis, nam ad hanc intermiscetur aliqua dispensatio, quo non potest oriri, nisi ab habente jurisdictionem : at nemo ex se ipso habet in se jurisdictionem, quæ requirit superioritatem in alium, &c.

12. His positis, causæ ad commutandum ad tres reducuntur. Primò, si res promissa sit reddita illicita, vel inutilis. Secundò, si ex parte voventis, seu jurantis reddita sit difficilis, seu incommoda, ut si supervenerit infirmitas, vel imbecillitas, &c. Tertiò, si magis bono communi expedit, ut non impleatur tale votum, seu juramentum. Alia huc pertinentia dicemus, cùm de commutatione voti ; eadem enim est voti, & hujus juramenti ratio, ut nimis sæpe dictum est.

§. V. *De materia subrogata Iuramento.*

1. QVi non observat id, in quod suum juramentum commutatum legitimè fuit, éstne perjurus ? Respondeo, non fore perjurium, quia rem subrogatam nec juravit, nec, ut suppono, illam sub novo juramento acceptavit : ita Less. *lib.* 2. *c.* 42. *n.* 57. Trull. *lib.* 2. *in Dec. d.* 33. *n.* 7. Bon. *tom.* 2. *dis.* 4. *de jur. q.* 1. *p.* 17. *n.* 13. citans Suar. & Sanchez.

Tenebitur ergo solùm ex pacto, quoad rem illam loco materiæ juratæ præstandam consensit. Unde si res subrogata gravis erit, graviter contra pactum peccabit : Quòd si levis, etiamsi loco gravis rei juratæ supposita fuerit, puto probabile esse leviter peccatum. Id quod mihi persuadet paritas sumpta à pœnitentia Sacramentali, quæ si levis sit, licèt pro peccatis gravibus imposita, non obligat ex probabili opinione, *in nostro opusc. de Confess. lib. c.* 1. §. 2. *n.* 5. nisi leviter.

2. Illud adverte : ab emittente materiam subrogatam voto, peccati contra votum : quia ex eo, quòd quia acceptat materiam subrogatam in Voti commutationem, censetur promittere Deo illam servare ; atque adeo consentit transferri vinculum Religionis, quod erat in materia voti, in materiam subrogatam, vide *infrà*, *c.* 16. §. 6. *n.* 2. ubi citatur Sanchez : id quod in casu juramenti, ut juramentum est, non ita se habet ; quia non statim ac promitto aliquid facere, id sub juramento censeor promittere. Ita Less. *loc. cit.*

Alia spectantia ad materiam subrogatam, dicentur *infrà*, *cap.* 16. §. 4. *n.* 35. & §. 7.

§. IV. *Solutio aliquorum casuum huc pertinentium.*

1. EX dictis operæ pretium erit, sequentes solutiones practicas deducet. Petrus vovit, & juravit pauperem puellam, nullam determinando, se ducturum. Franciscus vovit idem, sed sine juramento. Antonius juravit idem duntaxat, sed sine voto, & nulla adhuc acceptatio ab aliqua certa puella facta est. Qui potest hæc dispensare, vel commutare ? Dico tum Episcopum, in utroque foro, tum in foro interno te privilegiatum, seu Confessarium delegatum posse, cum causa, ut semper supponimus, dispensare, vel certè commutare juxta privilegium, quo gaudes. Ratio est eruenda ex probabiliter dictis §. 3. *n.* 2. quia hæc sive Vota, sive juramenta, solum continent vinculum Religionis.

2. Rursus, Petrus juravit Bertæ puellæ matrimonium, quæ nondum acceptavit. Franciscus idem juravit eidem, quæ jam acceptavit. Antonius vovit, & juravit idem eidem acceptanti. Martinus vovit, & juravit idem & eidem non acceptanti ; quisnam dispensabit, vel commutabit ? Dico Episcopum, & te privilegiatum dispensare, vel juxta tua privilegia commutare posse primo,